

17. 09. 2002
ad/ 32, 41, 2002
04028:00/2002
daro

OIKEUSMINISTERIÖLLE

Pyydettynä lausuntonaan ihmiskauppatyöryhmän mietintöön 2003:5 koskien ehdotusta ihmiskauppaa koskeviksi rangaistussäännöksi ja eräksi muiksi rikoslain muutoksiksi Väestöliitto ry esittää kunnioittaen seuraavaa:

Työryhmän ehdotukset ihmiskauppaa ja paritusta koskeviksi rangaistussäännöksi sekä niihin liittyvät esitykset pakkokeinolain muuttamiseksi ovat kannatettavia eikä niihin Väestöliiton mielestä liity sellaisia juridisia tai eettisiä ongelmia, joiden vuoksi niitä ei voitaisi toteuttaa.

Työryhmä ehdottaa korvausta vastaan tapahtuvan sukupuoliyhteyden tai siihen rinnastettavan seksuaalisen teon ostamisen kriminalisoimista. Työryhmä käyttää näistä teoista yhteisnimeä ”seksuaalipalvelut”. Termin ”seksuaalisuus” käyttöä tässä yhteydessä tulisi välttää, koska seksuaalisuudella voidaan tarkoittaa toiminnallisen seksin ohella monia erilaisia ihmisen seksuaalisuuteen liittyviä asioita, kuten esimerkiksi terapia- ja terveystalvveluita. Väestöliiton mielestä tulisi tässä yhteydessä käyttää termin ”seksuaalipalvelut” sijasta termiä ”seksipalvelut”.

Seksikauppa irrottaa seksuaalisuuden inhimillisestä molemmipuolisesta vuorovaikutuksesta ja tunnesidonnaisuudesta. Seksien ostamisella välineellistetaan toinen ihminen. Koska suurimman osan seksipalveluista ostavat miehet se myös tukee näkemystä, että miehen seksuaalisuus on mekaaninen ja tunteeton, ja alistaa naisen seksuaalisuuden miestä palvelevaksi. Tällainen näkemys on vieras yhteiskunnallemme, joka pohjautuu sukupuolten yhteiskunnalliseen ja seksuaaliseen tasa-arvoon.

Väestöliitto pitää erittäin huolestuttavana viime vuosien kehitystä, jonka seurauksena maahamme on syntynyt huomattava ja näkyvä seksipalvelubisnes. Ilmeisesti suuri osa tästä toiminnasta on ulkomaisten järjestäytyneiden rikollisliigojen johtamaa. Seksipalvelubisneksestä hyötyvät ja siihen kytköksissä olevat tahot pyrkivät esittämään toiminnan normaalina ja eettisesti hyväksyttävänä taloudellisena toimintana. Tällä pyritään muuttamaan maassamme vallitsevaa moraali-ilmastoa suuntaan, jota ei Väestöliiton mielestä voida hyväksyä. Tämän kehityksen seurauksena on maamme kaupunkeihin syntynyt alueita, joilla jokaista julkisella paikalla liikkuvaa naista pidetään potentiaalisena seksi-palvelujen myyjänä.

Näkyvä seksipalvelubisnes vääristää osaltaan käsitystä miesten ja naisten seksuaalisuuteen liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista ja sillä on haitallinen vaikutus lasten ja nuorten seksuaalisen minäkuvan muodostumiseen.

Väestöliitto kannattaa työryhmän esitystä seksipalvelujen ostamisen kriminalisoinniseksi huolimatta siihen liittyvistä oikeudellisista ja eettisistä ongelmista. Seksipalvelujen lisääntynyt tarjonta on senkaltaista yhteiskunnallista kehitystä, jota ei tule hyväksyä. Vaikka lain valvonta olisi vaikeaa ja asiakkaan kiinnijäämisriski pieni, kuten työryhmä toteaa, olisi toiminnan kriminalisointi kuitenkin yhteiskunnan taholta selvä viesti siitä, ettei sen kaltaista toimintaa pidetä hyväksyttävänä.

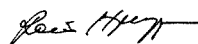
Pelkkä seksipalvelujen ostamisen kriminalisointi ei kuitenkaan riitä. Kaupallinen seksi alistaa sekä sen myyjän että ostajan. Seksin myyjän asema on usein monin tavoin vaikea. Myös monet seksipalveluja toistuvasti käyttäneet miehet pohtivat ongelmaansa ja kokevat tarvetta hakeutua hoitoon. Seksipalvelujen ostajat katuvat usein ostamistaan, pelkäävät mahdollisia tartuntoja jälkikäteen eivätkä ole kokeneet ostettua seksiä hyväksi kokemukseksi.

Yhteiskunnan tulisi pyrkiä aktiivisesti minimoimaan seksipalvelujen myynnistä aiheutuvia haittoja ja ehkäisemään niitä ennakolta tehostamalla erityisesti nuorille suunnattua seksuaalikasvatusta, vahvistamalla tasa-arvotyöskentelyä sekä lisäämällä psykososiaaliseen hoidon tarjontaa. Myös sukupuolitautilien torjuntaa olisi tehostettava. Nämä toimenpiteet edellyttävät niiden kohdennettujen resurssien huomattavaa lisäämistä.

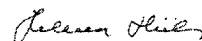
Erityisen huolissaan Väestöliitto on prostituoitujen asemasta. Heidän mahdollisuuksiaan luopua itsensä myymisestä tulisi edistää ja heille suunnattua tukea tulisi lisätä. Tämän mukaisesti Suomen tulisi aktiivisesti edesauttaa käsittelyssä olevan, viranomaisten kanssa yhteistyötä tekeville laittomassa maahanmuutossa avustaneille tai ihmiskaupan uhreille myönnettävää lyhytaikaista oleskelulupaa koskevan EU:n direktiivin valmistumista.

Helsinki, 11.9.2003

VÄESTÖLIITTO RY.

Reino Hjerppe
puheenjohtaja

Helena Hiila
toimitusjohtaja